№ 48. Wtorek 28. Lutego 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Insercya w półkolumnię, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemcc. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 24. lutego. Na dniu 23. b. m. wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany VIII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 38. Rozporządzenie ministeryów sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i finansów z 9. lutego 1860 — ważne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem królestw Wenecyi i Dalmacyi — względem obliczania kosztów aresztu karnego za przestępstwa celne.

Nr. 39. Rozporządzenie ministeryów spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, finansów i policyi z 11. lutego 1860 z ogłoszeniem postanowień dodatkowych do dekretu z 29. stycznia 1853, nr. 16 Dz. ust. p. o wykonaniu najwyższego patentu względem broni z 24. października 1852, nr. 223 Dz. u. p.

Nr. 40. Rozporządzenie ministra wyznań i nauk z 12. lutego 1860, ważne w weneckim okręgu administracyjnym — względem ustanowienia nadinspektoratów szkół dyecezalnych i inspektorów kościelnych powiatów szkolnych dla szkół ludowych.

Nr. 41. Dekret ministerstwa finansów z 15. lutego 1860 — ważny we wszystkich krajach koronnych — z instrukcyą co do przepisywania i dewinkulowania obligacyi długu państwa.

Nr. 42. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 16. lutego 1860 — ważne w całem państwie — względem dalszej kompetencyi sądu krajowego w Salcburgu do sądzenia zbrodni objętych paragrafami 58 do 66 kodexu karnego.

Nr. 43. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 16. lutego 1860 — ważne w Siedmiogrodzie — z ogłoszeniem najwyższego postanowienia z 14. lutego 1860 — na mocy którego zniesione ma od 1. lipca 1860 zupełnie *moratorium*, jakie istniało dotąd w Wielkiem księstwie Siedmiogrodzkiem.

Nr. 44. Cesarskie rozporządzenie z 18. lutego 1860 — ważne w Galicyi, na Bukowinie i w Wielkiem księstwie Krakowskiem — względem realnej posiadłości izraelitów.

Nr. 45. Cesarskie rozporządzenie z 18go lutego 1860 — ważne w Niższej Austryi, Czechach, Morawii, Szląsku, Węgrzech, Serbskiem województwie i Temeskim banacie, Kroacyi, Slawonii, Siedmiogrodzie, Istryi i Dalmacyi — względem prawa posiadłości izraelitów.

Sprawy krajowe.

(Pieniężna loterya rządowa. — Dar Cesarza Ferdynanda. — Vaglie weneckie palone.)

Lwów, 27go lutego. Dnia 12go maja r. b. odbędzie się w Wiedniu ciągnienie wielkiej loteryi pieniężnej rządowej, z której dochód Najjaśniejszy Pan w połowie na założenie domu obłąkanych dla Styryi, Karyntyi i Krainy i na wspomożenie zakładu głuchoniemych w Klagenfurcie, w drugiej zaś połowie na założenie łaźni wojskowej w Piszczanach przeznaczyć raczył.

Jest to od roku 1853 piąta z kolei loterya z polecenia Jego c. k. apost. Mości, odbywająca się pod kierunkiem dyrekcyi dochodów loteryjnych wyłącznie na cele dobroczynne przeznaczona, cały bowiem dochód tejże loteryi obróconym zostanie bez wszelkiego potrącenia na utworzenie zakładów dobroczynnych nowych lub na wspomożenie już istniejących.

Los kosztuje trzy złot. reńskich wal. austr. a przeznaczono na wygrane sumę 300.000 zł.; losów wygrywających jest 4530, a najznaczniejsza wygrana wynosi 70.000 zł. Oprócz tego są niższe wygrane od 30.000 do 1000 zł. w. a., a wreszcie losy z cyfrą poprzedzającą większe wygrane lub po niej następującą wygrywać będą także stosunkowo do owej większej wygranej po 500, 200, 100, 50, 10, 8, 6 albo 4 zł. w. a.

Przy teraźniejszej loteryi wygrywa 30, losów większe, a 4500 losów mniejsze kwoty, stosunek więc wygranych tak jest korzystny, że to samo bez względu na cele dobroczynne tej loteryi już zwłaszcza przy niskiej cenie losów do udziału zachęca.

Obiecują sobie liczny udział, ułatwiono też i nabycie losów do tejże loteryi, rozesławszy je po wszystkich kasach loteryjnych, wszystkich urzędach podatkowych prawie wszystkich urzędach pocztowych i po różnych składach do sprzedaży tych losów upoważnionych.

Wiedeń, 25. lutego. Jego Mość Cesarz Ferdynand raczył ofiarować znowu 400 zł. w dodatku do pierwotnego daru pieniężnego na wewnętrzną restauracyę kościoła OO. Franciszkanów w Horzowicach.

— Towarzystwu wzajemnego zabezpieczenia od szkód z gradobicia w Weronie dozwolono wydawać swoje policy bez stempla, a przypadającą należytość od wkładki i dopłacanych rat składać rocznie naraz w całej sumie za przedłożeniem potrzebnych wykazów.

— W Wenecyi spalono znowu na dniu 18. b. m. w obecności przeznaczonej do tego komisyi sumę 1 milion w Vagliach i z całej przeznaczonej do wydania sumy 20 milionów pozostały jeszcze tylko 3 miliony.

Hiszpania.

(Jednomyślność na obradach. — Przemowa Królowej. — Warunki pokoju. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 18go lutego. Według prywatnej korespondencyi dziennika *Agence Havas* panowała na obradach ministrów, zwołanych za przybyciem jenerała Isturiz, zawsze jak największa zgoda. „Serce moje", rzekła Królowa, „przemawia za pokojem, ale muszę mieć wzgląd na poniesione przez kraj ofiary i na słuszność naszej sprawy. Nasze warunki pokoju muszą być takie, do jakich mamy prawo. Jeżeli nie będą przyjęte, musimy wojnę z nową siłą dalej prowadzić." Warunki, które Hiszpania proponuje, są: „Odstąpienie zdobytego terytoryum od Ceuty do Tetuanu; czterysta milionów realów kontrybucyi wojennej, zupełne zadośćuczynienie za zniewagę naszego pawilonu; odstąpienie dostatecznych gruntów w okręgu miast, które w Afryce posiadamy; utworzenie neutralnego terytoryum między posiadłościami naszemi i marokańskiemi; zapewnienie, że nasze posiadłości nadal nie będą niepokojone; prawo utrzymywania ajentów na wszystkich punktach, na których Hiszpania uzna to za rzecz stosowną. — Zapewniają, że jenerał O'Donnel przedstawił rządowi, że na obsadzenie Tetuanu potrzeba będzie 20.000 korpusu i rocznego wydatku 40 milionów. Jenerał Isturiz odjeżdża dziś wieczór do Tetuanu, i wiezie z sobą odpowiedź na depesze O'Donnella. Przygotowania wojenne idą zresztą zwyczajnym trybem, jak gdyby niebyło mowy o negocyacyach pokoju. Komendant eskadry po konferencyi z O'Donnellem powrócił znowu do Algesiras. W Tetuanie rozstrzelano kilku Maurów za to, że skrytobójczym sposobem zamordowali kilku hiszpańskich żołnierzy.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Posiedzenie w izbach.)

Londyn, 22. lutego. Dziś po południu ma zgromadzić się tajna rada pod przewodnictwem samej Królowej.

— Na przedwczorajszem posiedzeniu *izby wyższej* wniósł lord *Derby* zapytanie, w jaki sposób zamyśla rząd przeprowadzić 20 artykuł zawartego z Francyą przymierza. Pomieniony artykuł stanowi, że cały traktat ma dopiero wtedy wejść w wykonanie, kiedy otrzyma sankcyę parlamentu. Mowca mniema, że ogólna osnowa przymierza odstępuje od zasad prawdziwej wolności handlu, a przytoczywszy publicznie oświadczenia lorda *J. Russell* i innych ministrów przeciw podstawom, na których oparły się następne układy pana Cobden, pomawia rząd otwarcie, że tajemniczością swego postępowania chciał tylko zaskoczyć kraj i parlament. Pitt zawarłszy w r. 1786 traktat handlowy z Francyą, pozostawił parlamentowi długi czas do namysłu nad każdym pojedynczym punktem, wybierając drogę szczególnych rezolucyi. To postępowanie powinien był rząd wziąć sobie za skazówkę. Na końcu domaga się hrabia *Derby* przedłożenia sprawozdania parlamentu z r. 1786, aby izba mogła tem wytrawniej roztrząsnąć ten przedmiot. Lord *Granville* podnosi, że hrabia Derby nie zwrócił swej uwagi na różnicę, jaka między obudwoma zachodzi traktatami. Traktat Pitta miał wpływać jedynie na Francyę i Anglię, świeżo zaś zawarty obchodzi zarówno świat cały, bo wprowadza reformy w ogólny angielski system celny. Wyjednawszy potwierdzenie dla kilku rezolucyi, zawezwie rząd

izbę niższą, by w adresie do Królowej wypowiedziała swe zdanie o traktacie. Izba lordów może następnie przejrzeć te rezolucye i ułożyć osobny adres. Lord *Grey* wskazuje na kilka punktów traktatu, z których widocznie niekorzyść spływa na Anglię. Najwięcej niepodoba mu się artykuł względem wywozu węgla. Książę *Argylle* zwraca uwagę, że na umowę wolno-handlową nie można zapatrywać się ze stanowiska wzajemności. Zatrzymanie podatku dochodowego nie jest następnością traktatu tylko kosztownych zakładów do obrony kraju. Lord *Derby* odwołał następnie swój wniosek formalny.

W *izbie niższej* przedłożono wiele petycyi za i przeciw traktatowi handlowemu z Francyą. P. *Duncombe* zapytuje, czy lord *J. Russell* rozpoznał bliżej skargę pana Giovani Porpa, naturalizowanego poddanego angielskiego, któremu rząd neapolitański miał ciężką wyrządzić krzywdę. Lord *John Russell* odpowiedział, że według upewnienia lorda Malmesbury, Giovani Porpa lubo naturalizowany w Anglii jest właściwie rodowitym poddanym neapolitańskim. W takim zaś razie nie mógł ujmować się za nim rząd angielski. *Clifford* zapytuje czy rząd może przedłożyć sprawozdanie jeneralnego konzula Alcock w sprawie zerwania stosunków handlowych z Japanem. Lord *J. Russell* przyrzekł odpowiedzieć temu życzeniu. P. *Grant Duff* zapytuje czy od pierwszego stycznia 1859 aż do tego czasu toczyła się jaka korespondencya z rządem francuskim względem zajęcia wyspy Perym i kanału przez cieśninę Suez. Lord *J. Russell* odpowiada: Względem zajęcia wyspy Perym, nie zawiązała się żadna korespondencya. W sprawie kanału zaś toczyła się korespondencya ale bezowocnie. Następnie nadeszła depesza do posła sułtańskiego w Londynie. Zrobiono pewne propozycye rządowi Jej królewskiej Mości dołączając zapytanie, czy wspólnie z rządem francuskim i tureckim przyjąłby gwarancyę za bezpieczeństwo kanału, gdyby rzeczywiście przyszedł do skutku. Rząd Jej królewskiej Mości odpowiedział jednak, że nie może przyjmować na siebie żadnej podobnej rękojmi. Na wniosek pana *Gladstone* miała izba ukonstytuować się w komitet i rozpocząć obrady nad reformą celną, ale p. *Duncombe* podniósł się z zapytaniem, czy na wypadek gdyby przedłożone rezolucye finansowe doznały zmiany w obradach, zastrzegł sobie rząd upoważnienie lub zamyśla wejść w układy, aby zmiany te przystosować do właściwej osnowy traktatu, czy też nie pozostaje parlamentowi, jak tylko przyjąć lub odrzucić traktat tak jak jest w całości? Na zapytanie to nie nastąpiła żadna odpowiedź. P. *Duncan* oświadcza, że odwołuje na teraz swą na piątek zapowiedzianą poprawkę, ponieważ zgadza się zupełnie z duchem poprawki *D'Israelego*, która ma wytoczyć się na dzisiejszem posiedzeniu. Na to podniósł się p. *D'Israeli*, i następujący podał wniosek: „Izba nie poczytuje za stosowne konstytuować się w komitet w sprawie ustaw celnych, by przytoczone w traktacie handlowym z Francyą cła poniżać lub poznosić, dopokąd nie rozważy dobrze i nie potwierdzi swem przyzwoleniem przyjętych w tym traktacie zobowiązań. Stronnictwo, do którego należy wnioskodawca, potępia jednomyślnie finansowy plan rządu w całości i nie omieszka objawić tego otwarcie popierając poprawkę Duncana. Nie otrzymawszy dostatecznego wyjaśnienia na swą w piątek wniesioną interpelacyę, postanowił mowca z własnego popędu zwrócić uwagę izby na stanowisko, jakie jej przeznacza rząd w tej sprawie. Według zaproponowanej formy obrad nie ma właściwie izba nigdy roztrząsać traktatu, przyjmując bowiem naprzód rezolucye celne, potwierdza tem samem już zawarte przymierze. Poselstwo korony do zgromadzenia i adres izby do korony nie byłby w takim razie niczem innem, jak tylko prostą komedyą. Rząd powinien był naśladować postępowanie, jakie w r. 1786 w takiej samej sprawie zachował Pitt. Całe nieszczęście, że rząd wybrał pana Cobden za tajnego pośrednika w układach. W całym traktacie przebija się ulubione uprzedzenia Cobdena, jak np. zniżenie ceł, które żarliwy zwolennik pokoju radby pokryć zaoszczędzeniem pewnych wydatków. Rząd zaś przyjął redukcyę dochodów do swego planu a oczywiście ani pomyślał o zaoszczędzeniu wydatków. Zawarte przymierze można zawsze uważać za chybione tak ze stanowiska wolno-handlowego jako też i z stanowiska wzajemności. W tej chwili może jeszcze rząd z honorem i godnością posłyszeć zdanie parlamentu o swojem dziele." P. *Gladstone* przyjęty oklaskami na początku swej przemowy, znajduje poniekąd śmiesznem, że p. D'Israeli stara się wmówić w rząd postępowanie, które nie zamierzałoby nic innego jak tylko nakłonić Królowę do nielegalnego czynu i ująć izbie jeden z jej najcenniejszych przywilejów. Pan D'Israeli pojął w kilku punktach fałszywie postępowanie Pitta. Co do 11. artykułu, który wielu członkom jest solą w oku, to nie przeszkadza on bynajmniej zabronić w potrzebnym razie wywóz węgla jako kontrabandę wojenną. Dotknięte w mowie D'Israelego poselstwo Królowej do parlamentu i adres izby do korony są to czcze formalności, które nie zgadzają się już z dzisiejszym czasem jak wiele dawnych zwyczajów. Dziś wszelkie sprawy, co odnoszą się do handlu i przemysłu powinny być załatwiane jaknajspieszniej. *Bright* nie pojmuje, o co właściwie toczy się spór. Jeżeli stronnictwo przeciwne walczy uczciwą bronią, to powinno wnieść rezolucyę, potępiającą wręcz samo przymierze. Przestrzegając toku obrad p. D'Israelego i przyjmując naprzód traktat w całości, nie mógłby komitet nic wcale zmienić w budżecie, odnoszących się do wyliczonych w traktacie ceł. Sir *Fitzgerald* wyszydza dyplomatyczne zdolności lorda J. Russel. Lord *John Russell* odpowiada, że i Pitt w r. 1786 przedłożył parlamentowi te tylko punkta traktatu, które potrzebowały jego sankcyi. Mowca protestuje przeciw wszystkim tym co nieustannie podejrzywają zamiary Cesarza Francuzów i przypisują mu jakieś tajemne plany agresyjne. Lord *Russell* może z swej strony zaręczyć, że do zawartego traktatu nakłoniło Cesarza samo tylko przeświadczenie o zbawiennych wpływach i owocach wolnego handlu. *Horsmann* przymawiał głównie 11 punktowi traktatu, którym Francya zapewnia potrzebne zapasy węgla dla swej armady. Niedobór w budżecie sprowadził głównie traktat, warto się zatem zastanowić naprzód czy traktat sam wart takich ofiar. Lord *Palmerston* podnosi, że p. *Horsmann* właściwie niczem nie poparł poprawki, ale godził tylko na budżet. Pozostając konsekwentnym samemu sobie powinienby p. *Horsmann* potępiać wszelki stosunek handlowy z Francyą, bo wszystko co wzmacnia potęgę i polepsza byt Francyi uchodzi w oczach jego za niebezpieczne i groźne Anglii. Dawniejszych mowców opozycyjnych zwalczyli już zwycięzko lord Russell i p. Gladstone. Pan Bowyer wnosił odroczyć debatę, ale ogłuszony okrzykami: Głosować! głosować! odstąpił od wniosku. Jak wiadomo już z telegramów wniosek D'Israelego upadł mniejszością 63 głosów (230 przeciw 292). P. *Duncane* zapowiedział nazajutrz nową opozycyjną rezolucyę. Posiedzenie zamknęło się o 1 po północy.

Francya.

(Wiadomości bieżące. – Okolnik do prefektów.)

Paryż, 22. lutego. Rząd układał się znowu ze stolicą apostolską, ale niewiadomo, na jakiej podstawie. Utrzymywano, że w Romagnii ma być utworzony świecki wikaryat, a Król Wiktor Emanuel ma upraszać Papieża o tę funkcyę; ale Papież odrzucił stanowczo tę kombinacyę.

— Słychać, że lord Palmerston porozumiał się z rządem tutejszym względem zniesienia §. 11. traktatu handlowego.

— Minister spraw wewnętrznych wydał do prefektów następujący okólnik:

„Paryż, 17. lutego. Pod pozorem kwestyi rzymskiej wzniecają od niejakiego czasu niepokoje, którym potrzeba koniec położyć. Zapominają o tem, co Cesarz od lat 10 uczynił dla Ojca św., i mówią o nieprzyjaźni i wydzierstwie; nieoceniają tego pokoju głębokiego, jakiego kościół we Francyi doznaje, uszanowania, jakie mu rząd oddaje i oddawać każe, tej życzliwości i szczodrobliwości mu wyświadczanej, i wspominają o prześladowaniu.— W tym duchu wychodzą rozmaite broszury, i rozdają je bezpłatnie po kościołach, w szkołach i w domach prywatnych, tak że każdej broszury rozchodzi się zwykle do 100 tysięcy egzemplarzy. Gdzieniegdzie musi nawet i ambona być odgłosem tych oszczerstw i podburzań. Między sprawcami tych niepokojów znajduje się zapewne wielu zaślepionych lecz zresztą szczerze myślących; mimo to duch stronniczy jedna im zwolenników, a tych już umyśl jest niespokojniejszy. Ludność w ogóle nie bardzo się całą tą sprawą zajmuje, a ludzie rozsądni uważają te podburzania być rzeczą dla religii raczej szkodliwą niż pożyteczną, a rząd spodziewał się, że cierpliwością i łagodnością dadzą się najprędzej uciszyć. Lecz zamiast ustania, zaczynają się usiłowania te podwajać; dobrzy, spokojni obywatele zastanawiają się nad tem, czy też dłuższa a bezskuteczna łagodność nie jest słabością szkodliwą, i czy to może być rzeczą roztropną dozwolić na to, by między wiernem chrześcijaństwem dłużej jeszcze szerzono niepokój z powodu kwestyi dyplomatycznej, której zapewne niepodobna będzie rozwiązać równie nieprzezornemi, jak i próżnemi usiłowaniami sprawienia zaburzeń między ludem. — Rząd nieustając w swem umiarkowaniu i życzliwości sądzi jednak, że nadeszła już chwila, by błądzących znaglić do zachowania się według przepisów prawa, i dłużej nieuwodzić się sama już tylko cierpliwością. Artykułem 6 ustawy z 27. lipca 1849 zabroniono rozdawania bezpłatnego lub przedawania jakiegobądź pisma, lub broszury, jeśli na to prefekt nie dał pozwolenia, i zagrożono przestępcom w tej mierze karą więzienia od 1 do 6 miesięcy i karą pieniężną od 25 do 500 franków. — Masz więc panie prefekcie czuwać nad tem, by na przyszłość w departamencie tamtejszym zachowano się według tego przykazu; jeśliby to rozdawanie broszur miało trwać jeszcze dłużej mimo przestróg i upomnień życzliwych, natenczas masz się pan porozumieć z prokuratorem cesarskim, który od ministra sprawiedliwości otrzymał już instrukcye względem zastosowania prawa do przestępców bez żadnego wyjątku. — Polecam też Twojej panie Prefekcie uwadze jeszcze i rozmaite inne wypadki drażliwe i godne ubolewania. W kilku miejscach dozwolono sobie z niesłusznej i nieroztropnej gorliwości przemów z ambony tak przeciw rządowi, jak i przeciw samemu Cesarzowi, a czemu ani czujność biskupów, ani rady i życzliwe przestrogi władz cywilnych niezapobiegły. Ambona wolna całkiem i niczem nieskrępowana w tem wszystkiem, co się ściąga do wiary, powinna tak w widokach religii, jak i pokoju publicznego unikać jak najtroskliwiej wszelkich tych podburzeń zewnętrznych, a nasze kodexa karne zawierają postanowienia, w moc których wykroczenia takie podpadają pod sąd policyi poprawczej. — Rząd nieuważa za rzecz przydatną polecać już w tej chwili ścisłe zastosowanie rzeczonych przepisów. Nie przystępując jak na teraz do środków surowych, do których skłoniby się mógł tylko na wypadek ważnych zdarzeń, przywodzi w pamięć, że według ustawy z 18. Germinal roku X. nadużycia takie przedłożone być mają po informacyi urzędowej radzie państwa. Dla uregulowania postępowania w tej mierze otrzymasz pan

od ministra wyznań szczegółowe instrukcye. W takim składzie rzeczy, gdzie administracya odstąpić może od zwyczajnej swej łagodności tylko w razie konieczności, by powściągnąć wzburzenie umysłów, upraszam pana oraz o umiarkowanie i wytrwałość. Czuwaj pan nad tem starannie, by nikt nie zapoznał właściwości i doniosłości tych środków przezemnie przepisanych. Cesarz chce dla religii pokoju i wolności, chce ją i jej kapłanów otoczyć najgłębszem uszanowaniem i najżyczliwszą ochroną, chce też, by wierni mogli zachować zupełną spokojność swoją i wolność swego sumienia, lecz przy tem pragnie także, by zachowana była i powaga jego będąca kamieniem węgielnym tego sklepienia, pod którem widoki religijne doznają tak dobrze bezpieczeństwa i ochrony, jak i wszelkie inne widoki. Żąda, by ci, którzy powinniby najbardziej pragnąć zachowania pokoju publicznego, niezrywali się do jego podkopania, by nikt we Francyi nie wynosił się nad prawa krajowe, lub od nich się uwalniał, i by prawa te zachowano wszędzie z wszelką ścisłością. Chciej pan przyjąć i t. d. *Billault.*"

Belgia.

(Czynności w izbie deputowanych i w senacie.)

Bruxela, 19. lutego. Na wczorajszem posiedzeniu przyjął senat jednogłośnie budżet spraw zagranicznych; dyskusyę nad budżetem spraw wewnętrznych odłożono dla słabości pana Rogiera na przyszły tydzień.

— Słychać, że oczekiwany od dawna projekt względem podatku osobistego będzie niezwłocznie przedłożony izbom.

— Wydziały izby deputowanych zajmują się rozpoznaniem projektu, ażeby wyjąć z obiegu miedziane monety na 5 i 10 centymów, gdyż są niedogodne dla zbytniej wielkości, a zastąpić je małemi medalami, na które ma być użyta kompozycya z 25 procentu niklu a 75 prct. miedzi.

Włochy.

(Ochotnicy przyjmowani. — Rekruci powołani. — Wiadomości bieżące.)

Podług doniesienia wychodzącej w Turynie gazety wojskowej otrzymały rady administracyjnie wszystkich korpusów upoważnienie, przyjmować zgłaszających się do służby wojennej ochotników bez poprzedniego pozwolenia ministerstwa wojny; tylko w takich wypadkach potrzebne jest pozwolenie ministeryalne, jeżli ochotnik nie może dopełnić pewnych warunków, przepisanych w regulaminie.

— *Gazz. di Turino* utrzymuje, że ministeryum zamyśla postawić armię na stopie wojennej i robi już przygotowania do tego. Podobnież donosi *Diritto*, że w pierwszych dniach marca ma rząd powołać cztery klas wieku i przedsięwziąć rekrutacyę.

— *Espero* donosi, że Fanti mianował kilku jenerałów i bardzo wielu pułkowników i kapitanów. Wszystkie pułki piechoty mają otrzymać gwintowane strzelby.

— Ministeryum wojny wzywa wszystkich lombardzkich dezerterów i zbiegów przed rekrutacyą z klas wieku 1834, 35, 36, 37 i 38, ażeby stawili się do końca tego miesiąca dla wcielenia do armii.

— Jak utrzymuje *Armonia* odjedzie teraz hrabia Arese na nowo w misyi politycznej do Paryża i Londynu.

Niemce.

(Posiedzenie sejmu związkowego.)

Frankfurt, 21. lutego. Dzienniki miejscowe podają sprawozdanie z ostatniego posiedzenia sejmu związkowego. Do wniosku, by rychło ogłaszać protokoła posiedzeń sejmowych odnosi się następujący ustęp: Wydział przedłożył projekt do następującej uchwały: 1) Protokoła zgromadzenia związkowego mają być ogłaszane w osobnym zbiorze, zaraz po wydrukowaniu przeznaczonych dla wysokich rządów exemplarzy. Wypadki, gdzie wyjątkowo na zawsze lub na pewien tylko czas ma przedmiot pozostać w tajemnicy, oznaczy zgromadzenie związkowe zaraz na posiedzeniu, z którego spisuje się protokół. Dotychczasowy wydział zajmie się przeprowadzeniem dalszych kroków w tym względzie. 2) Obok tego pozostaje niezmiennie uchwała z 7. listopada 1851 r., na mocy której pod przewodnictwem wydziału mają być rozprawy każdego posiedzenia sejmu związkowego co do głównej swej treści ogłoszone w dziennikach publicznych, jeśli temu żadne ważne nie sprzeciwiają się przeszkody.

Rosya.

(Wiadomości bieżące.)

Petersburg, 14. lutego. Cenzura otrzymała, jak wiadomo, nową organizacyę, a na czele teraźniejszej administracyi cenzury stoi baron Medem. Do pomocy jest mu dodany komitet jeneralny, który składają panowie Tymaszew, hrabia Adlerberg, Muchanow, Deljanow, Przecławski, Troicki, Berthe, Nikitenko, Bühler i Szczerbinin, który jest oraz przełożonym komitetu cenzury dla Moskwy.

— Jenerał-adjutant ks. Orbeliani, prezydent rady namiestnictwa Kaukazu, mianowany jest także jeneralnym gubernatorem Tyflidy. — Przed kilkoma dniami przybył tu zawierzytelniony przy tutejszym dworze turecki poseł, Derwisz Basza, z urzędnikami swej ambasady. — Do najnowszych zwycięstw, jakie odniósł oręż rosyjski na Kaukazie, przyczynił się bardzo znacznie i dał przezto dowód swojej wierności ks. Abadsechów, Mahomed Amin, który dobrowolnie przeszedł do obozu jenerała-lejtnanta Philipson pod Chamket z kilkoma naczelnikami swego szczepu.

Księstwa Naddunajskie.

(Wybory rozpisane.)

Bukareszt, 11. lutego. Wybory deputowanych dla Wołoszczyzny według ogłoszonego dekretu księcia Kuzy rozpoczną się 29. b. m. i skończą w przeciągu sześciu dni.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 24. lutego. *Patrie* przytacza listy z Sabaudyi, które żądają przyłączenia, i dodaje, że roztropność powinnaby doradzać Szwajcaryi lepszą politykę. Jeśli bowiem rości prawo do Chablais i Faucigny, to niechaj nie zapomina, że część kantonu genewskiego należy do Sabaudyi, i że znaczna część Szwajcaryi jest zupełnie włoska.

Sądzą, że teraźniejsze debaty parlamentu angielskiego nie skończą się do 1. marca.

W listach z Rzymu donoszą, że Papież otrzymał list Króla sardyńskiego z przedstawieniem, że niepodobna utrzymać Marchyi i Umbryi przy stolicy apostolskiej, i z propozycyą, ażeby rząd papieski przystąpił do układów względem unii.

Londyn, 24. lutego. Na wczorajszem posiedzeniu *izby niższej* toczyła się debata nad poprawką *Duncana*. *Hubbart* powstawał na budżet i traktat handlowy, utrzymując, że jest tylko dla Francyi pomyślny. *Baines* bronił traktatu. *Bright* przemawiał przeciw poprawce, gdyż przyjęcie jej z nowym rządem oziębiłoby stosunki z Francyą. Koncesye Francyi w traktacie są znaczniejsze niż Anglii. Debatę odroczono, a głosowanie ma jutro nastąpić. Prawdopodobna większość ministeryalna wyniesie 60 do 80 głosów.

Turyn, 22. lutego. Armia ma być podzielona na cztery korpusy po 40.000 ludzi pod dowództwem jenerałów Lamarmora, Fanti, Sonnaz i Cialdini. — Cavour wyruszył dziś w podróż inspekcyjną po prowincyach.

Rzym, 22. lutego. Zeszłej niedzieli miała naradzać się komisya złożona z 10 kardynałów nad odpowiedzią na depeszę Thouvenela.

Wiadomości handlowe.

Zestawienie przeciętnych cen czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów, jakie były w pierwszej połowie lutego r. b. na targach w obwodzie brzeżańskim, stanisławowskim, stryjskim, tarnopolskim, złoczowskim i żółkiewskim.

	Obwód											
	Brzeżany		Stanisławów		Stryj		Tarnopol		Złoczów		Żółkiew	
	zr.	cen	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	3	.	3	4	2	87	2	74	2	68	3	.
„ żyta . . .	1	90	1	79	1	90	1	75	1	62	1	72
„ jęczmienia .	1	47	1	39	1	44	1	43	1	43	1	60
„ owsa . . .	.	83	.	88	.	95	.	85	.	90	1	12
„ hreczki . .	1	73	2	2	1	61	2	11	1	68	1	66
„ kukurudzy .	1	84	2	3	2	4	2	22	2	.	.	.
„ kartofli . .		52		65	.	57	.	60	.	72	.	56
Cetnar siana . . .	1	31	1	38	1	8	1	.	.	89	1	8
„ wełny . . .	38	50	40	62	.	.	.	.	26	.	105	.
„ nasienia konicza	31	50	36	75	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	5	85	6	56	5	80	9	.	4	91	5	46
„ „ miękkiego	4	41	4	77	4	69	7	.	3	69	4	19
Funt mięsa wołowego	.	9½	.	8	.	8	.	9½	.	8	.	8½
Mas okowity . . .	.	45	.	44	.	55	.	49	.	46	.	42

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 15. lutego. Na dzisiejszym targu było 101 wołów z Galicyi, z których tylko 15 sztuk pozostało niesprzedanych. Ceny podniosły się w porównaniu z przeszłym tygodniem, i cetnar mięsa kosztował 23 zł. 16 c. w. a. Za najlepszą parę wołów wagi 800 ℔ mięsa i 100 ℔ łoju płacono 212 zł.; za najpośledniejszą wagi 500 ℔ mięsa i 20 ℔ łoju 112 zł. Cena przeciętna ze 48 sprzedaży wypadła na 155 zł. 27 c. w. a. za 618 ℔ mięsa i 52 ℔ łoju.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. lutego.

Hotel rosyjski: PP. Jordan Teofil, z Nowegosioła. — Jabłonowski Józef, z Rawy ruskiej.

Hotel europejski: Bal Fran., z Tuligłów. — Croise Lud., z Koszelowa. — Obertyński Stan., z Tuszkowa. — Lityński Józef, z Wierzbicy.

Hotel Langa: Aich Albert, c. k. porucznik, z Buczacza. — Janowski Zygm., z Sanoka.

Hotel angielski: Tarczewski Piotr, z Brzozowa. — Wierzchlejski Hil., z Radymna.

Do domu zajezdnego nr. 179¾: Możarowski Ant., z Hoblowa. — Białoskórski Fel., z Czajkowiec

Do domu zajezdnego nr. 509¾: Dobrzański Stan., z Daszow. — Koch Jorkasch Aug., ze Stoków.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 27. lutego.

PP. Sozański Ant , do Tarhanowiec. — Raczyński Fel., do Małnowa. — Hr. Łoś Aug., do Werchraty. — Milewski Fran , do Niemiec. — Stepnowski Wład , do Firlejówki. — Dworzak Jan, do Macoszyna. — Rolof Alex., do Czyżykowa. — Br. Brückmann Lud., do Manasterzec. — Schneider Fryd., do Gródka. — Dunin Jan, do Głeboki. — Kamocki Alex., do Warszawy. — Gontard Hen., c. k. major, do Gródka. — Kirchmayer Jan, do Bukaczowiec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 25. i 26. lutego.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	331 30	— 5 1°	86.3	południowy sł.	pochmurno
2. god. po poł.	331 36	— 2.2°	81.1	wschodni „	„
10. god. wiecz.	331 14	— 7.0°	81 5	„ „	pogoda
7. god. zrana	330 62	— 7.6°	87.4	poł.-wsch. sł.	pogoda
2. god. po poł.	329 99	— 1.6°	69.9	„ „	„
10. god. wiecz.	328.31	— 6.0°	78.9	południowy mier.	„

TEATR.

Dziś komedye niemieckie: **„S'letzti Fensterln"** i **„Der Kurmärker und die Picarde."** Przytem pierwszy występ gościnny sławnej tancerki Albiny di Rhona.

Kurs lwowski.

Dnia 27. lutego.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	23	6	28
Dukat cesarski	„ „	6	24	6	30
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	75	10	95
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	8	2	11
Talar pruski	„ „	1	99	2	4
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	84	3	84	63
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	70	50	71	25
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	76	38	77	25

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 27. lutego.

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 77 20. Metaliki po 5% za 100 zł. 68.80; po 4½% za 100 zł. —.— ; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.— ; Węgier .— ; Galicyi —.— ; Bukowiny —.—; Akcye. Banku narodowego sztuka 861 — ; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 193 80; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 113 80. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 133.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.30, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 24. lutego.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	65 50	66 —
Z pożyczki narod. po 5%	77 90	78.—
Z r. 1851, ser. B. po 5%	97.50	— —
Metaliki po 5%	70.—	70 20
dtto. „ 4½%	61.50	61 75
dtto. „ 4%	54.50	55.—
dtto. „ 3%	41.50	42 —
dtto. „ 2½%	35 —	35.50
dtto. „ 1%	13 80	14.—
Przez. do wylos. z r. 1834	395.—	405.-
„ 1839	124 25	124.75
„ 1854	106.75	107.—
Renty Como po 42 lir. aus.	16 25	16 50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	68.—	69.—
„ 4½%	59 —	60.—
„ 4%	53.—	54.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	45.—	46.-
„ 3%	62.—	64.-
„ 2½%	60 —	61.—
„ 2¼%	52. —	52.50
„ 2%	46 —	47 —
„ 1¾%	40.—	41.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	68.—	69 —
„ 4½%	59 —	60.—
„ 4%	53 —	54 —
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	90 —	91 —
Węgier	72.—	72 50
Ban. Tem., Kroacyi i Sławonii	71 —	71.50
Galicyi	71 25	71 75
Bukowiny	69 —	69 50
Siedmiogrodu	69 25	69 75
innych krajów kor.	87 —	94.—
Z klauz los r. 1867	—.—	—.—
Lom. wen. poż. z r. 1850	95.—	96.-
Wen. pożyczka z r. 1859	80.—	80 50

	pien.	towar
Dług Tyrolu po 5%	68.—	69.—
„ 4%	53.—	54.—
„ 3½%	45.—	46.—
Dług Salcburga „ 3%	39.—	40.—
„ 2½%	32.—	33.-
Dług Krainy „ 2%	26.—	27.-
„ 1¾%	22.—	23.—
2. Stan oblig. domestykaln.		
po 3% za 100 zł.	—.—	22.—
„ 2½% za 100 zł.	—.—	20.—
„ 2¼% za 100 zł.	—.—	17.—
„ 2% za 100 zł.	—.—	15.—
„ 1¾% za 100 zł.	—.—	13.—
3. Akcye.		
Banku nar.	872.—	874.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	198 —	198 20
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	571.—	573.—
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	1968 -	1970
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr	265.-	265 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	173 25	173 75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	133 50	134 —
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą (50%)	154 —	155
Kol. Karola Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 80 zł. (40%)	104.50	105.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m k.	24.—	26.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	55.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	660.—	680.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
z wpłatą 60 zł. (30%)	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.	—.—	—.—
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—

	pien.	towar
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	116.—	118.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	441.—	442.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	214.—	216.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	355.—	360.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	340.—	343.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—
4. Listy zastawne.		
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	102.50	103.—
10 „ 5%	98.50	99.—
przeznacz. do los. po 5%	93.—	93.50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
przez. do los. po 5%	88 25	88 75
Gal. Tow kred. po 4%	84.—	84.50
5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	91.50	92.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	135.—	136.-
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	91.—	91.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	132.50	133.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	82.50	83.-
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	92.50	93.—
Lloyda za 100 zł.	92.-	92.50
6. Losy.		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	102.—	102 25
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	103.—	103.50
Pożycz. Tryc. po 100 zł. w. a.	127.—	128.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	38.50	39.—

	pien.	towar.
Esterhazego po 40 zł. m. k.	84.—	85 —
Salma „ 40 „ „	38.50	39.—
Palffiego „ 40 „ „	39.—	39.50
Clarego „ 40 „ „	36.75	37 25
St. Genois „ 40 „ „	37.—	37.50
Windischgrätza 20 zł. „	22 75	23 25
Waldsteina 20 „ „	27.—	27.50
Keglevicha 10 „ „	16. —	16.50
Weksle. (Na 3 miesiące.)		
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	— —
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	112.25	112.50
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	112.50	112.75
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	99.50	99.75
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liworna za 100 lir. tosk.	— —	—.—
Londyn za 10 ft. szt	131.—	131.15
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	
Paryż za 100 fr.	—.—	52 20
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piastr wał.		—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		— —
Dyskonto weks. Bank. nar.		5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ		5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł.	22⁵⁄₁₀ c.
dtto. pełnej wagi	6 „	21 „
Korona	17 „	96 „
Półkorona	— „	— „
Napoleondor	— „	— „
Rosyjski impery	— „	— „

Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.

KRONIKA.

Na dniu 11. lutego b. r. odbył się bal i loterya fantowa, urządzona przez Wydział Towarzystwa Dobroczynności na korzyść ubogich i Zakładu Sierot, któremi się toż Towarzystwo opiekuje. Dzięki gorliwości Dam zajmujących się sprzedażą loteryjnych losów, wpłynęło 1642 zł. 25 c. w. a., od których odtrąciwszy koszta urządzenia balu w kwocie 132 zł. 23 c. w. a., pozostaje jako czysty dochód 1510 zł. 2 c. w. a. — Znaczny ten zasiłek zawdzięcza T. D. szlachetnemu współczuciu mieszkańców naszej stolicy, którym niniejszem gorącą składa podziękę.

(Pożar.) W Kosowie, w obwodzie kołomyjskim, zniszczył pożar na dniu 7. b. m. pięć domów. Ogień powstał w domu izraelity Gerszona St., i to jak się zdaje z nieostrożności.

(Zabytki starożytności wykopane w Eleusis w Grecyi.) Ruiny w Eleusis zwracały na siebie oddawna uwagę badaczów starożytności; ale prócz tego, co ogłosiło w swoich rocznikach towarzystwo dyletantów w Anglii, i prócz kolosalnego popiersia, które posiada teraz biblioteka w Cambridge, znano bardzo mało dzieł rzeźbiarskich w Eleusis. Temi czasy dopiero podał Monitor doniesienie o wielkiej płaskorzeźbie, którą znaleziono niedawno przy zakładaniu fundamentów na szkole w pobliżu kościoła św. Zacharyasza.

W szkole sztuk pięknych w Paryżu, która zbiera starannie najpiękniejsze dzieła starożytności, wystawiony był niedawno gipsowy odlew tej płaskorzeźby. Przedstawia ona trzy figury: Triptolema pomiędzy Cererą i Proserpiną. Triptolem otrzymuje od bogini ziemi ziarno nasienne dla zapłodnienia niemRharyjskiej roli. Wzrok jego zwrócony ku bogini, która go naucza. Cerera ubrana jest w długą szatę; w ręku trzyma berło ozdobione kwieciem, a młodociany bohatyr Triptolem nie ma oprócz chlamidy (płaszcza) żadnego ubrania. Za nim stoi Proserpina, oparta o pochodnię, i dotyka się prawą ręką głowy syna Zeleusa, niby udzielając mu tajemnic Eleusidy.

Francuscy miłośnicy sztuki podziwiają w tej płaskorzeźbie owe rzadkie piękności, jakiemi odznaczają się wszelkie dzieła podobne z czasów Fidyasza. Zapewnie należała ta płaskorzeźba do ozdób świątyni Tryptolema. Ze wszystkiego można wnosić, że ziemia w Eleusis wzbogaci historyę sztuki jeszcze dalszemi zabytkami. W tamtejszej szkole normalnej wmurowano w ścianę olbrzymią głowę Neptuna, która wprawdzie mocno jest uszkodzona, ale mimo to wskazuje jeszcze ślady mistrzowskiego dłuta.

Główny Redaktor *M. Jarzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.